



MEGÚJULÁSRA VÁR A TÉR (1.)

## Hurokvágány az agyagbánya helyén

Buda talán legforgalmasabb tere, a Moszkva tér segítségére szorul. Már nem tud megfelelni a nagyváros igényeinek.

Évszázadok emlékét őrzi ez a terület: középkori városok köveire található az itt kutató régész. Ezen a területen állt a XIV. századi okmányokban már fellelhető Logod, a középkori kis külváros. Am ennek is volt előzménye: a leírások szerint valamikor Felhévíznek hívták a területet. S még

egy városról szól a krónika, Szent Péter városról, amelyen az Óbudát a Dunántúllal összekötő országút kocogott át. A városok telepítésének oka; a Várhegy közelsége. Az oda igyekvő, áruval rakott szekerek gyűltek itt össze abrakolásra, így lett terünk egyik fele Heu-Platz, vagyis Széna tér.

A másik térnek, a nagyobbak, hosszú ideig nem volt neve. Az egykori leíratokban és térképeken mint Csizhalom nevű domb

szerepel. Ennek bontásával teremtődött itt tér. Ekkor már a török hódoltság után járunk; a kamara a gyors újjáépítés érdekében agyagbányát nyitattott, s téglavető működését engedélyezte a területen.

Amikor elfogyott a Csizhalom — kialakult a „gödör”-nek nevezett terület. Az 1800-as évek utolsó esztendeiben fogtak hozzá a gödör rendezéséhez. Bizonyos Szidanits Ferenc budai városi tornatanár tornaegylete költözött ide. 1894-ben, ott ahol most a villamosok kerülgetik egymást a hurokvágányokon, sportpálya, majd jégpálya létesült. Az első világháború előtt klubházat épített az egyesület, amelynek teljes neve; Budapesti Budai Torna Egylet.

Akkoriban itt már villamosok jártak. A zugligeti és hűvösvölgyi kocsik végállomása volt e területen, amelyet 1929-ben Széll Kálmán térnek neveztek el. A második háború elején átrendezték a tereket. Az egyesületet kitelepítették, s az épületeinek helyére tették a villamosvonalak végállomásait. Ekkor már autóbusz is járt a téren. Azután nagyjából minden így maradt, eseményt mindössze két újabb keresztelő okozott. 1945-ben Sztálin térnek, egy évre rá Moszkva térnek nevezték el.

Kevésbé kalandos sorsú a „hősünkkel” ma már teljesen egybeforrott másik tér, a Széna tér sorsa. Itt épült vesztegházról tud a krónika, amely az 1710-es pestisjárvány idején fogadta a betegeket. Azután volt egy régi kórház, amelyből előbb szegényház, majd szeretetház lett. Vidámabb szórakozások színhelye volt a Városi Lövölde, amely ugyancsak ezen a területen állt. A mostani Ipari tanuló utca sarkán látható kicsiny városfaldarab mögött pufogtak a puskák; ma is ott áll az oszlopokkal szegélyezett félköríves oromzatú, copf stílusú lövölde épülete. A városfal mint golyófogó szerepelt.

Ez hát az anamnézis. Terünk kortörténetével ismerkedtünk meg, következésképp sorozatunkban a mostani betegséghez vezető események megismerése, illetve, végül, a várva várt operáció körülményeinek tisztázása.

Szücs Gábor